

Lausuntopyyntö 27.6.2019, STM098:00/2018, STM/2173/2019

TYÖTERVEYSLAITOKSEN LAUSUNTO KOSKIEEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI KEMIKAALILAIN MUUTTAMISESTA

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Työterveyslaitokselta lausuntoa Kemikaalilain (599/2013) uudistamisesta. Kyseisellä lailla toimeenpannaan Suomessa EU:n REACH- ja CLP-asetukset ja määritellään kansalliset valvontaviranomaiset. Tästä syystä laki onkin pääasiassa valvontalaki. Tällä kertaa käsillä olevan uudistuksen tarkoituksena on toimeenpanna Suomessa EU:n CLP-asetuksen artikla 45, jossa säädetään myrkytystapauksien hoidon ja ennaltaehkäisyyn kannalta olennaisen tietojen toimittamisesta. Lisäksi liitteessä määritellään tietyistä vaaralliseksi luokitelluista seoksista toimitettavat tiedot sekä tiedon toimittamisen tavat ja muodot. Kyseisen CLP-asetuksen artiklan toimeenpano Suomessa vaatii tietojen toimittamistapojen määrittelyä sekä toimivaltaisen viranomaisen nimeämistä toimimaan artikla 45 mukaisena nimettynä elimenä. Nimetyksi elimeksi lakiehdotuksessa ehdotetaan Myrkytystietokeskusta, joka Suomessa onkin ainoa taho, joka kyseessä olevan CLP-asetuksen artikla 45 mukaisia tehtäviä voi hoitaa. Laki vahvistaa Myrkytystietokeskuksen toimivallan ja mahdollistaa Myrkytystietokeskukselle pääsyn Euroopan kemikaaliviraston ylläpitämään tietokantaan, jonne toiminnanharjoittajat toimittavat tiettyjen terveydelle vaaralliseksi luokiteltujen ja fysikaalista vaaraan aiheuttavien seosten koostumusta koskevat tiedot.

Lisäksi lakiesityksessä ehdotetaan muutettavan kansallista kemikaalituoterekisteriä koskevat kohdat ottaen huomioon viimeaikainen työ kemikaalitiedon digitalisoinniseksi. Viranomaisten toiminnanharjoittajilta keräämien kemikaalitietojen kokoamiseksi on vastikään otettu käyttöön ns. KemiDigi-palvelu, jota ylläpitää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) ja joka sisältää muun muassa kemikaalituoterekisterin, jossa on kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteen tietoja vastaavat tiedot Suomessa markkinoilla olevista valmisteista. Esityksen mukaan KemiDigiin on pääsy valvontaviranomaisten lisäksi myös muilla sellaisilla viranomaisilla, jotka tarvitsevat tietoa kemikaaliturvallisuuden kuuluvan viranomaistehtävän suorittamista varten.

Lausunto

Työterveyslaitos tukee Kemikaalilakiin tehtäväksi esitettyjä muutoksia. Työterveyslaitoksella on aiemmin ollut käyttäjätunnukset TUKESin ylläpitämään Kemikaalituoterekisteriin. Kemikaalituoterekisterin tietoja on käytetty hyväksi mm. Työterveyslaitoksen C-valmiuteen liittyvissä tehtävissä (Vakavien kemiallisten uhkien osaamiskeskusten eli C-osaamiskeskusten päivystyspalvelu, jota TTL ja THL ylläpitävät). Pääsy näihin tietoihin on ollut oleellista kyseisen päivystyspalvelun

kannalta. Nyt näiden tietojen siirryttyä Kemi-Digi palveluun, Työterveyslaitos katsoo tärkeäksi, että laki sallii käyttöoikeuksien antamisen myös Työterveyslaitokselle ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle erityisesti tätä C-uhkatilannepäivystystä varten.

Lisäksi Työterveyslaitos ylläpitää rekisteriä ammatissaan syöpävaarallisille kemikaaleille altistuneista (ns. ASA-rekisteri). ASA-rekisteriä ja ASA-lainsäädäntöä ollaan parhaillaan uudistamassa ja ASA-velvoitteen piiriin tulevat ensi vuoden alusta lähtien kaikki ne kemikaalit, jotka on luokiteltu CLP-asetuksen mukaisesti syöpävaarallisiksi kategorioihin 1A tai 1B. Työnantajan velvollisuus on ilmoittaa kaikki näille kemikaaleille työssään merkittävästi altistuvat ASA-rekisteriin. Työterveyslaitos pitää tärkeänä, että Kemi-Digistä on linkkaus ASA-rekisteriin siten, että syöpävaarallisia kemikaaleja sisältävän Kemi-Digi-ilmoituksen tekevät toiminnanharjoittajat tulevat tietoisiksi myös ASA-velvoitteistaan.

Antti Koivula
pääjohtaja

Tiina Santonen
johtava asiantuntija